

A black and white photograph of a smiling woman with dark hair, wearing a white halter-neck top. She is holding a transparent umbrella over her head with her right hand and a glass piggy bank filled with coins in her left hand. The piggy bank is tilted, and some coins are spilling out. The background is a plain, light color.

Gegevensuitwisseling en fiscale transparantie: stand van zaken

Inhoud

1/ Inleiding	3
2/ Een wereld waarin de fiscus alles weet over uw vermogen in het buitenland	4
2.1. Wie zal informatie moeten verstrekken?	4
2.2. Welke informatie zal worden meegedeeld?	4
2.3. Hoe zit het met Zwitserland?	5
2.4. Welke types beleggingen worden geïmponéerd?	5
2.5. Welke impact op het privéleven?	6
2.6. Verder dan de gemeenschappelijke norm	6
3/ De meldingsplicht wordt almaar strikter	8
4/ Fiscaal niet in orde? Welke gevolgen?	10
4.1. De pakkans wordt almaar groter	11
4.2. Anticiperen om het ergste te voorkomen?	11
4.3. 'Niet-verjaarde' inkomsten en kapitalen: welk boetepcentage?	13
4.4. Het 'initiële saldo'	14
4.5. Naar een nieuwe eenmalig bevrijdende aangifte (EBA)	16
5/ Voortdurende nood aan waakzaamheid	19





1/ Inleiding

Wetgevingen die bedoeld zijn om **belastingfraude tegen te gaan, het witwassen van geld te bestrijden en de automatische gegevensuitwisseling te bevorderen** evolueren permanent, zowel op Europees als op nationaal vlak. Geheimhouding bij beleggingen en discretie bij vermogensverrichtingen zijn niet meer van deze tijd. Voortaan kan de belasting-administratie elke verrichting doorgeven, analyseren en controleren.

Voor burgers die fiscaal niet in orde zijn, is het dus hoog tijd om te bekijken hoe ze opnieuw op het rechte pad kunnen geraken. **De regering heeft een nieuwe regularisatie voor 2016 aangekondigd, maar de precieze voorwaarden ervan zijn nog niet gekend.**

U zou kunnen denken dat enkel de burgers die zich niet aan de belastingwetten houden door die wetgevende ontwikkelingen gevisieerd worden. Maar vergist u zich niet: de al geldende regels en de regels waaraan gewerkt wordt, kunnen zelfs de eerlijkste belastingplichtigen treffen.



De regering heeft een nieuwe regularisatie voor 2016 aangekondigd.



2/ Een wereld waarin de fiscus alles weet over uw vermogen in het buitenland

Vanaf 1 januari 2016 zal de 'Common Reporting Standard' (CRS), ontwikkeld door de OESO en opgenomen in het Europese recht¹, een **automatische gegevensuitwisseling** opleggen.

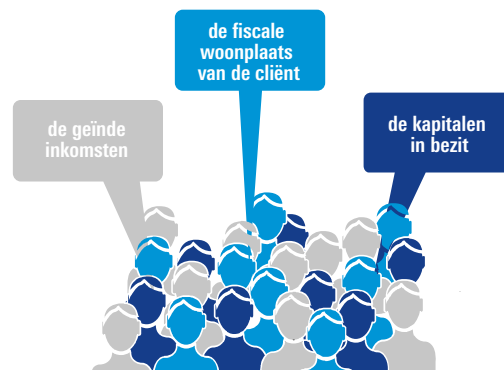
2.1. Wie zal informatie moeten verstrekken?

Het gaat voornamelijk om financiële instellingen gevestigd in:

- > de **Europese Unie** (met inbegrip dus van Luxemburg),
- > een **twintigtal andere OESO-landen**,
- > de **meeste kleine belastingparadijzen** grenzend aan de Europese Unie².

2.2. Welke informatie zal worden meegedeeld?

In het kader van de CRS zal het vooral om gegevens gaan die betrekking hebben op:



¹ Richtlijn 2014/107/EU van 9 december 2014, ook gekend als 'DAC 2': het gaat om een uitbreiding van de richtlijn van 2011 'on Administrative Cooperation' (de zogenaamde 'DAC 1'), die elementen ontleent aan de normen van de Amerikaanse 'Foreign Account Tax Compliance Act' (FATCA).

² Argentinië, Colombia, de Engels-Normandische Eilanden, Gibraltar, IJsland, India, de Kaaimaneilanden, Korea, Liechtenstein, Mauritius, de Maagdeneilanden, Mexico, Montserrat, Noorwegen, San Marino, de Seychellen, de Turks- en Caicoseilanden, Zuid-Afrika, ...

Die informatie zal aan de respectieve belastingadministratie van de cliënt worden meegedeeld. **Het doel is om personen met goederen in het buitenland te belasten in hun woonstaat.** De eerste gegevensuitwisseling met betrekking tot de situatie van 2016 zal plaatsvinden in 2017.

2.3. Hoe zit het met Zwitserland?

Volgens het akkoord dat op 27 mei 2015 gesloten werd met de EU, **zal Zwitserland de nieuwe regels toepassen vanaf 1 januari 2017** (met een eerste gegevensuitwisseling in 2018). Een jaar later dus dan de hiervoor genoemde eerste groep van landen. **Andere kleine belastingparadijzen zullen wellicht dezelfde timing volgen³.**

2.4. Welke types beleggingen worden geïdentificeerd?

In tegenstelling tot de richtlijn omtrent spaarbelasting die momenteel van kracht is, zal het dus niet mogelijk zijn om een bronheffing in te houden in plaats van de automatische gegevensuitwisseling.

Geen enkele belegging zal aan het systeem kunnen ontsnappen, met inbegrip van:



De begunstigen van tussenstructuren, waaronder ondernemingen met echte economische activiteiten, zullen systematisch worden geïdentificeerd.

³ Oostenrijk zal de gemeenschappelijke norm pas vanaf 2017 toepassen, maar tot dan zal ze worden toegepast door bijna een honderdtal landen over de hele wereld, waaronder de grootste financiële centra.

2.5. Welke impact op het privéleven?

Door de CRS plegen de financiële instellingen bovendien **een grote inbreuk op het privéleven van hun cliënten**. Zo moeten ze de fiscale woonplaats van de cliënt verifiëren en, in voorkomend geval, uit eigen beweging de oorspronkelijke situatie rechtzetten. Dit is uiteraard niet zonder risico op fouten.

Enkele voorbeelden van fouten: gegevens meedelen aan een land waar men niet langer woont of zelfs aan verschillende landen, mededeling van niet-relevante inkomsten of het niet kunnen omzetten van de CRS in het recht van de woonstaat, ...

2.6. Verder dan de gemeenschappelijke norm

De financiële informatie is slechts een stap in een voorgeprogrammeerde evolutie. Op Europees vlak voorziet de richtlijn over de administratieve samenwerking immers in **de uitwerking van een automatische gegevensuitwisseling tussen de lidstaten over de beroepsinkomsten, onroerende inkomsten en pensioenen**.





Kaaimantaks: waarover gaat het?

De regering heeft onlangs een extra maatregel toegevoegd door de opname van de 'kaaimantaks' in de programmawet van 10 augustus 2015.

Die nieuwe taks belast de oprichters en begunstigten van buitenlandse vermogensstructuren (van het type stichting, trust, beheersmaatschappij van een familievermogen, ...) **alsof** ze rechtstreeks eigenaar zouden zijn van de tegoden en inkomsten van die structuren. Het gaat dus om een **doorkijkbelasting**.

De hiervoor uiteengezette regels van de CSR zullen voor de fiscus uiteraard een kostbare hulp zijn om die personen te identificeren.

Zoals de maatregel ontworpen is, zou ze rampzalige gevolgen kunnen hebben, ook voor eerlijke belastingplichtigen.

Sommige structuren zijn inderdaad slechts façades die bedoeld zijn om de echte begunstigten van de inkomstengenererende tegoeden te verbergen.

Andere werden dan weer zonder enig bedrog opgericht en zijn echt 'discretionair en onherroepelijk'. In dat laatste geval zullen de begunstigten worden belast op inkomsten die ze niet echt kunnen innen.

De regering en de wetgever waren zich er perfect van bewust dat ze, door zo te werken, eerlijke belastingplichtigen op dezelfde manier behandelden als burgers die fiscaal niet in orde zijn.

Het oorspronkelijke doel van de maatregel is in de eerste plaats beleggingen in buitenlandse vermogensvehikels te ontmoedigen.



Eerlijke belastingplichtigen zullen op dezelfde manier behandeld worden als burgers die fiscaal niet in orde zijn.



3/ De meldingsplicht wordt almaar strikter

De nieuwe regels komen bovenop de regels die de voorbije jaren in België ingevoerd werden om in het buitenland belegde vermogens op te sporen en te belasten.

Ook in die context:

- > **Sinds 1997** is het verplicht om in de jaarlijkse personenbelastingaangifte (PB) **het bestaan van rekeningen in het buitenland** aan te geven. Nieuw dit jaar is dat diezelfde buitenlandse rekeningen, alsook de instelling waar ze geopend zijn, moeten worden meegedeeld aan een Centraal Aanspreekpunt (CAP) bij de Nationale Bank (Belgische rekeningen zijn al in de databank van dat aanspreekpunt opgenomen).
- > **Sinds 2011 is het fiscale bankgeheim nagevoegd verdwenen**: bij vermoeden van fraude heeft de fiscus het recht om bij een bank een onderzoek in te stellen. Hij kan daarvoor te rade gaan bij het Centraal Aanspreekpunt voor de bankrekeningen dat opgericht werd bij de Nationale Bank (waaraan dus recent ook de buitenlandse bankrekeningen van Belgische ingezetenen toegevoegd zijn).
- > **Sinds 2013 is er ook een meldingsplicht met betrekking tot levensverzekeringscontracten** die afgesloten zijn met een buitenlandse verzekeringsmaatschappij.
- > **Sinds 2013** moeten Belgische belastingplichtigen ook aangeven of ze begunstigde zijn van **een buitenlandse structuur of 'juridische constructie'** die bedoeld is om een familievermogen, waaronder een trust, een stichting, een vennootschap gevestigd in een belastingparadijs, ... te beheren.

buitenlandse stre

2013
Meldingsplicht

m.b.t. levensverzekeringscontracten
die afgesloten zijn met een buitenlandse
verzekeringsmaatschappij

2011
Het fiscale bankgeheim
nagenoeg verdwenen

1997
PB: het bestaan van
rekeningen in het buitenland

TAXATIE



4 / Fiscaal niet in orde? Welke gevolgen?

W e mogen niet uit het oog verliezen dat bij bedrieglijk opzet de niet-aangegeven tegoeden en/of inkomsten van tegoeden die zich in het buitenland (of België) bevinden, voor de eigenaar ervan **fiscale en strafrechtelijke consequenties kunnen hebben (belastingfraude en het witwassen van belastingfraude).**

Belastingfraude en het aanwenden van het voordeel uit die fraude, bv. via een herbelegging, ook **'onwettig belastingsparen'** genoemd, vormen immers twee afzonderlijke inbreuken waarop vervolgingen en sancties van toepassing zijn. Die kunnen potentieel leiden **tot hechtenis en beslaglegging op de 'onwettige voordelen' die uit die inbreuken gehaald werden.**

Die regels hebben tot gevolg dat een opgespoorde belastingontduiking er al gauw toe kan leiden dat de fraudeur een bedrag moet betalen dat gelijk is aan drie of vier keer het bedrag van de ontdoken belasting (uitgezonderd verwijlrenten en extra strafrechtelijke boetes).

4.1. De pakkans wordt almaar groter

Naast de hiervoor beschreven gegevensuitwisselingssystemen **wegen almaar zwaardere waakzaamheids- en meldingsplichten op de financiële bemiddelaars, notarissen en zelfs advocaten.**

Die verplichtingen werden dit jaar immers versterkt door het invoeren van de vierde witwasrichtlijn en het reglement van toepassing op de informatie die bij geldoverschrijvingen meegedeeld wordt⁴. Die maatregelen **breiden de aangifteplicht bij vermoedens van witwassen gekoppeld aan 'strafrechtelijke belastinginbreuken' uit. Ook versterken ze de opspoorbaarheid van geldoverschrijvingen** door de volledige identificatie van de opdrachtgevers en de begunstigten van de verrichting.

Met niet-aangegeven tegoeden kan men dus niet meer zomaar weggomen: geen enkele bemiddelaar kan ze aanvaarden zonder zelf beschuldigd te worden van witwaspraktijken en alleen al het overdragen ervan aan bv. erfgenamen kan de instelling medeplichtig maken aan de inbreuk.

4.2. Anticiperen om het ergste te voorkomen?

Het opsporen van elke fraude heeft een onafwendbaar karakter en er leeft ook de vrees om als medeplichtige aan het witwassen van belastingfraude te worden beschouwd. Hierdoor hebben heel wat buitenlandse banken hun cliënten ervan overtuigd om hun situatie in orde te brengen.

Onlangs maakte de regering bekend dat ze vanaf 2016 een nieuwe regularisatieprocedure zal activeren.

De precieze voorwaarden ervan zijn nog niet gekend, maar volgens de informatie waarover we beschikken tijdens de redactie van deze publicatie, vermoeden we dat die procedure duurder zal zijn dan de vorige.



Vanaf 2016 zal de regering een nieuwe regularisatieprocedure activeren.

⁴ Zie Voorstel van RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme /* COM/2013/045 final – 2013/0025 (COD) en Verordening 2015/847 EU.

Volgens een artikel verschenen in L'Echo⁵ zal de boete voor fiscaal verjaarde kapitalen vanaf 2016 36% van het kapitaal bedragen en geleidelijk aan toenemen. Bij de vorige EBA bedroeg dat percentage 35%.

In dat opzicht is het niet overbodig om nog eens de huidige voorwaarden van een '**informele regularisatie**' op te frissen. Want hoewel de officiële procedure niet meer bestaat sinds 31 december 2013, is het nog altijd mogelijk om uw situatie in orde te brengen.

Het principe is eenvoudig: de belastingadministratie mag in principe geen spontane inkomstenaangifte door een belastingplichtige weigeren. Sinds 2014 ziet de fiscus dan ook tal van mensen toestromen die rechtstreeks respijt komen vragen. Begin 2015 nam de fiscus bijgevolg een interne instructie⁶ aan om ervoor te zorgen dat alle dossiers over het hele land volgens gelijke normen behandeld zouden worden.

Eerst en vooral moeten we eraan herinneren dat de **belastingwetgeving in geval van fraude bepaalt dat de belastingheffing mogelijk is:**

- > **In geval van de inkomstenbelasting:** tot zeven jaar na het jaar dat volgt op het jaar waarin de niet-aangegeven inkomsten geïnd werden. Zo kunnen inkomsten verworven in 2008 en niet aangegeven in 2009 het voorwerp zijn van een belastingheffing tot 31 december 2015.
- > **In geval van successierechten:** tot negen jaar (sinds 1 januari 2015 in het Vlaamse Gewest) en tot tien jaar (in het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) na het verstrijken van de aangiftetermijn voor successierechten.



De belastingadministratie mag in principe geen spontane inkomstenaangifte door een belastingplichtige weigeren.

⁵ DYKMANS, I., 'Voici les modalités de la prochaine opération de régularisation fiscale', L'Echo, p. 26, 10 oktober 2015.

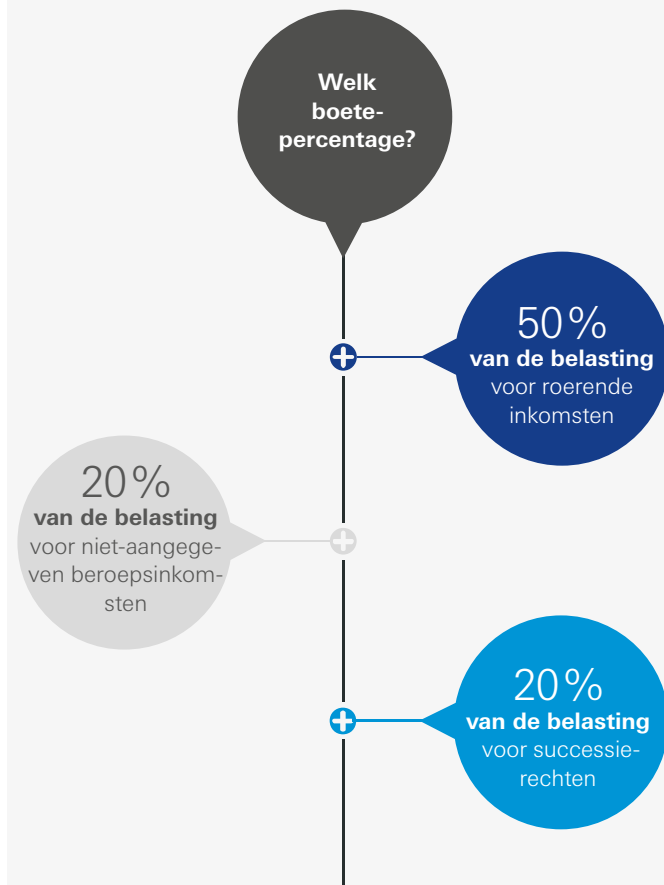
⁶ Instructie SB/014487 van 29 januari 2015.

4.3. 'Niet-verjaarde' inkomsten en kapitalen: welk boetepercentage?

Die 'niet-verjaarde' inkomsten en kapitalen moeten uiteraard worden vermeld in de spontane aangifte. Ze worden **belast tegen de aanslagvoeten die van toepassing zijn** in het jaar waarin ze verworven werden, waarbij de belasting vermeerderd wordt met een boete van:

- > **50% van de belasting** voor roerende inkomsten. Een tegen 15% belastbare rente in 2008 zal dus na de toepassing van de toeslag belastbaar zijn tegen 22,5%.
- > **20% van de belasting** voor niet-aangegeven beroepsinkomsten (ook van toepassing op de btw).
- > **20% van de belasting** voor successierechten. Als de successiebelasting 100 bedraagt, zal het na de toeslag te betalen bedrag dus 120 zijn.

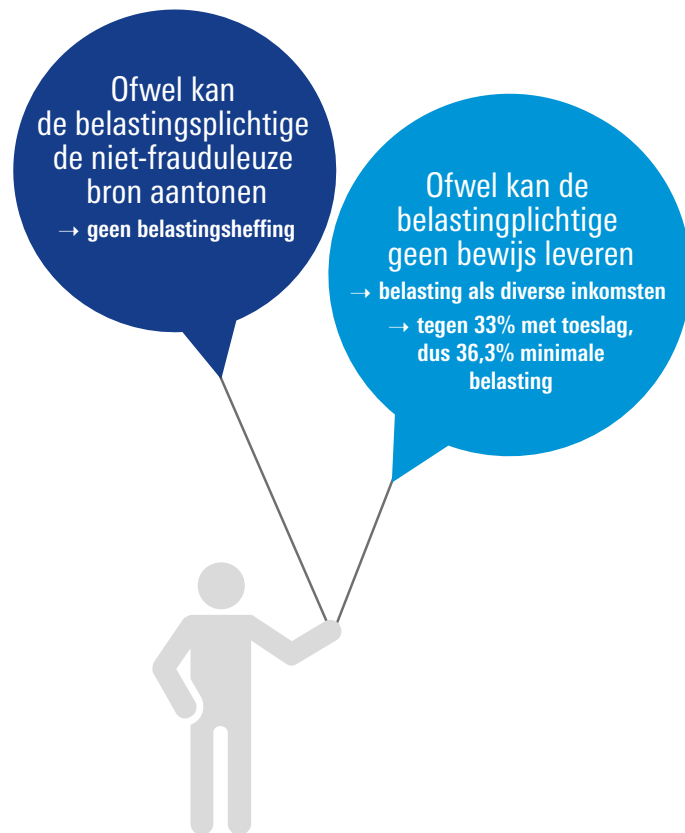
De vermelde toeslagpercentages zijn minima. In de praktijk worden de meest toegepaste percentages gehanteerd, behalve in geval van ongewoon ernstige fraude.



4.4. Het 'initiële saldo'

Wat het 'initiële saldo' betreft, d.w.z. **het bedrag aan kapitaal dat vlak voor de zeven of tien jaar bestond** en waarop in principe geen enkele belasting meer geheven kan worden, redeneert de fiscus als volgt:

- > **Ofwel kan de belastingplichtige** aan de hand van bewijsstukken aantonen dat het kapitaal (eventueel gedeeltelijk) afkomstig is van een niet-frauduleuze bron, d.w.z. inkomsten waarop het normale belastingstelsel toegepast werd. Hierdoor is er geen reden om een belasting te heffen (in ieder geval toch niet voor het niet-frauduleuze deel).
- > **Ofwel kan de belastingplichtige geen bewijs leveren** over de herkomst van het kapitaal. In dit geval stelt de administratie voor om het kapitaal te belasten als diverse inkomsten van het oudste jaar waarvoor nog belasting geheven kan worden. De belasting gebeurt dus tegen 33%, te vermeerderen met een toeslag van 'minstens' 10%. Dit betekent dat de belasting minimaal 36,3% bedraagt.



Voor wie dreigen strafrechtelijke vervolgingen?

Op grond van de spontane aangifte van de belastingplichtige zal de administratie **nieuwe aanslagbiljetten** (voor de directe belastingen) **of heffingsberichten** (voor de successierechten) opmaken. In principe zijn op de geheven belastingen **verwijlintresten van 7% van toepassing**.

De belastingplichtigen die schriftelijk **akkoord gaan** met die voorwaarden, kunnen de bevestiging krijgen dat hun belastingen betaald zijn en dat ze niet strafrechtelijk vervolgd zullen worden.

Voor belastingplichtigen die **de niet-frauduleuze herkomst** van het initiële saldo **niet kunnen aantonen** en die **de belasting bij wijze van diverse inkomsten** (of andere hierboven beschreven belastingen) **weigeren**, bepaalt de administratieve instructie dat het dossier het voorwerp zal zijn van een 'una via'-overleg. In dat geval zal de administratie aanbevelen dat de zaak behandeld wordt via straf-



rechtelijke weg en zal ze nagaan of het parket van de procureur des Konings ook daadwerkelijk een vervolging heeft ingesteld. Voor die dossiers zal, naast de strafrechtelijke sancties wegens witwaspraktijken (die zullen afhangen van de vorderingen van het parket), een toeslagpercentage van 50% worden toegepast op de beroepsinkomsten en de btw.

4.5. Naar een nieuwe eenmalig bevrijdende aangifte (EBA)

Over het algemeen zien we dat de voorwaarden in de realiteit niet veel verschillen van de voorwaarden voor de regularisatie van 2013. Ermee rekening houdend dat de administratie in het huidige kader de aftrekbaarheid van de 'woonstaatheffing' (de Europese bronheffing op rente die momenteel 35% bedraagt) toelaat, is de regularisatie van roerende inkomsten vaak minder duur dan in de vorige procedure.

Het grote verschil ligt uiteraard in **de belasting van het 'initiële saldo'**. De oude procedure liet het aan de belastingplichtige over om zelf zijn strafrechtelijke risico te bepalen en al dan niet een belasting op het kapitaal te aanvaarden. De huidige administratieve instructie weigert daarentegen duidelijk met de **dreiging van een strafrechtelijke klacht voor wie de belasting weigert**. De kans dat een dergelijke klacht ook echt tot een vervolging leidt, zal grotendeels afhangen van de elementen in en het belang van het dossier.



De regularisatie van roerende inkomsten is vaak minder duur dan in de vorige procedure.

Wat is de courante praktijk voor een dergelijk dossier?

De administratie behoudt zich enige beoordelingsmarges voor. Een gebruikelijke praktijk van advocaten die dit type dossiers beheren, bestaat erin om vooraf – anoniem – te informeren naar de precieze voorwaarden die toegepast zullen worden op de specifieke omstandigheden van een dossier.

Het uiteindelijke kostenplaatje van een informele regularisatie kan dus variëren afhankelijk van de bijzondere situatie van de betrokken belastingplichtigen. Maar het is mogelijk om een precieze raming te krijgen vooraleer beslist wordt om al dan niet tot een regularisatie over te gaan.

Als de plannen van de regering concreet worden, zullen de voorwaarden van de 'nieuwe regularisatie' vanaf 1 januari 2016 wellicht min of meer vergelijkbaar zijn met de huidige. Toch ziet het ernaar uit dat de heffing op het 'verjaarde' kapitaal (d.w.z. waarvan de belastingtermijnen verstrekken zijn) veralgemeend zal worden en dat de aanslagvoeten geleidelijk aan verhoogd zullen worden.



Het hiervoor genoemde artikel van L'Echo⁷ geeft enkele cijfers. Die moeten echter met enig voorbehoud voor waar worden aangenomen, aangezien het wetsontwerp nog niet beschikbaar is en nog heel wat vragen onbeantwoord blijven:

- > Voor de **niet-aangegeven inkomsten** start het tarief in 2016 op **20%** boven op de ontdoken belasting.
- > Voor de **niet-aangegeven inkomsten van het lopende jaar** is het tarief vastgesteld op **25%** en zal het niet toenemen na verloop van tijd.
- > Naast die fiscale regularisatie zullen de niet-aangegeven beroepsinkomsten tevens worden belast **tegen 15%** in hoofde van niet-geïnde **socialezekerheidsbijdragen**, een tarief dat elk jaar geleidelijk zal toenemen⁸.



⁷ DYKMANS, I., 'Voici les modalités de la prochaine opération de régularisation fiscale', L'Echo, p. 26, 10 oktober 2015.

⁸ DYKMANS, I., op.cit., p. 26.

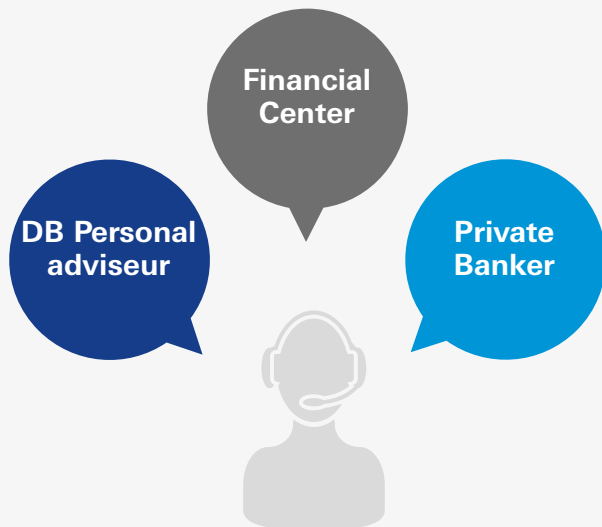


5 / Voortdurende nood aan waakzaamheid

De maatregelen in dit artikel hebben als paradoxaal effect dat de Belgische fiscus op korte termijn beter op de hoogte zal zijn van het vermogen waarover de Belgen beschikken in het buitenland dan over het vermogen dat zich in België bevindt.

Een situatie die nauwelijks verrassend te noemen is: zoals veel andere landen ontmoedigt België vaak beleggingen in het buitenland, zelfs binnen de Europese Unie, door middel van zware belastingregels. Rekening houdend met de ernstige, of op zijn minst

onaangename gevolgen die de regels met zich kunnen meebrengen voor de cliënten van financiële instellingen, **zal het belangrijk zijn dat iedereen er meer dan ooit op let geen onduidelijke vermogenssituatie te laten ontstaan of aan te houden.**



Onze experts van het Wealth Structuring-team staan aan de zijde van uw adviseur om u te begeleiden bij het structureren van uw vermogen.

- > Contacteer uw Financial Center op het nummer **078 156 160**.
- > Bent u DB Personal cliënt, dan kunt u contact opnemen met uw DB Personal adviseur of zijn team op het nummer **078 15 11 11**.
- > Bent u Private Banking cliënt, neem dan contact op met uw Private Banker.

